

Seimo narių L. Kasčiūno, A. Ažubalio ir V. Rakučio pranešimas:
siūloma griežtinti sankcijas Baltarusijos ir Rusijos piliečiams

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko pavaduotojas Laurynas Kasčiūnas, Seimo nariai Audronius Ažubalis ir Valdas Rakutis siūlo sustabdyti Baltarusijos piliečių prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje priėmimą taip, kaip tai nustatyta Rusijos piliečių atžvilgiu, su atitinkamomis jiems taikomomis išimtimis. Taip pat panaikinti Baltarusijos ir Rusijos piliečiams išduotą leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, jeigu jie per pastaruosius 3 kalendorinius mėnesius daugiau kaip kartą vyko į Baltarusiją ar Rusiją.

Tai numatantis pasiūlymas Užsienio reikalų ministerijos parengtam Ribojamųjų priemonių įstatymo pakeitimui, kuriuo siūloma Rusijos ir Baltarusijos piliečiams taikomas sankcijas dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą pratęsti dar metams – iki 2026 m. gegužės 2 d., registruotas šiandien.

Per pastaruosius kelerius metus ženkliai išaugo leidimą gyventi Lietuvoje gavusių baltarusių skaičius. Iš viso į Lietuvą atvykusių ir gavusių leidimą laikinai gyventi skaičius siekia apie 60 tūkst.

Tačiau apie 70 proc. atvykusių baltarusių yra ekonominiai migrantai, kurie, gavę leidimą laikinai gyventi, arba lieka Lietuvoje, arba vyksta dirbti į kitas ES valstybes. Tuo tarpu demokratinės opozicijos atstovai, politiniai pabėgėliai, kurie Lietuvoje ieškojo politinio prieglobsčio, buvo apsaugoti ir čia gavo garantijas. Taip pat dauguma baltarusių, turinčių leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, grįžta daugiau ar mažiau reguliariai į Baltarusiją. Jų tarpe pasitaiko ir tokių, kurie turi leidimą laikinai gyventi, išduotą humanitariniais pagrindais. Pavyzdžiui, 2023 m. gruodį buvo fiksuoti 38 tūkst. tokių atvejų.

„Šių priemonių imamės, kad užkardytume nacionaliniam saugumui kylančias grėsmes. Ne kartą mūsų žvalgybos institucijos indikavo, kad į Baltarusiją grįžinėjantys jos piliečiai gali būti verbuojami, jų gali būti prašoma rinkti jautrią informaciją, atlikti tam tikras žvalgybines funkcijas ir pan. Jau turime ir realių atvejų, kai žmonės teisiama už šnipinėjimą Lietuvoje. Taigi, Baltarusijos žvalgybos tarnybos ir toliau mėgina agresyviai verbuoti per sieną vykstančius asmenis, todėl turime užkirsti tam kelią“, – sakė L. Kasčiūnas.

Todėl siekiant labiau apsaugoti šalies nacionalinio saugumo interesus, siūloma sustabdyti ne tik Rusijos, bet ir Baltarusijos piliečių prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje priėmimą. Toks ribojimas būtų taikomas tik pirmiesiems leidimams laikinai gyventi – t. y. atvykstantiems naujiems darbuotojams. Tuo metu senieji darbuotojai, jau kartą gavę leidimus laikinai gyventi Lietuvoje, galėtų juos keisti be jokių ribojimų.

Siekiant suvaldyti dėl dažno leidimą laikinai gyventi Lietuvoje turinčių baltarusių grįžimo į Baltarusiją kylančias kontržvalgybines rizikas, siūloma panaikinti Baltarusijos piliečiams

Seimo narių L. Kasčiūno, A. Ažubalio ir V. Rakučio pranešimas:
siūloma griežtinti sankcijas Baltarusijos ir Rusijos piliečiams

išduotą leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, jeigu jie per pastaruosius 3 kalendorinius mėnesius daugiau kaip kartą vyko į Baltarusiją. Išimtys būtų numatomos ekipažų ir įgulų nariams, dirbantiems tarptautinius krovinių ir keleivių vežimus vykdančiose įmonėse ar vykdančioms tarptautinius krovinių ir keleivių vežimus į ES valstybes ar iš jų arba tranzitu per Lietuvą, taip pat, jeigu grįžtama dėl nuo Baltarusijos piliečio nepriklausančių objektyvių priežasčių. Tokią ribojančią priemonę siūloma taikyti ir Rusijos piliečiams.

Pasak Seimo narių, šie ribojimai būtų optimalūs ir subalansuoti dabartinės saugumo situacijos kontekste. Esamų grėsmių akivaizdoje siūlomos priemonės yra reikalingos ir tikslinės, taikytinos išimtinai reaguojant į esamas grėsmes, todėl jų taikymas nekels nepatogumų Lietuvos gyventojams ir verslui.

